

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce: **Odraz nacismu ve vybraných literárních a zfilmovaných dílech německy psané literatury pro děti a mládež a jejich didaktické zpracování**

Autorka práce: **Kateřina Michálková**, studentka Pedagogické fakulty UK Praha (studijní obor: učitelství VVP pro střední školy)

Vedoucí práce: **PhDr. Tamara Bučková**

Odevzdání práce: **červenec 2009**

Autorka diplomové práce Kateřina Michálková se věnuje **tematice nacismu v dílech vybraných literárních dílech a jejich filmových verzí**. Zabývá se srovnáním dvou děl „Als Hitler das rosa Kaninchen stahl“ (určeného primárně dětskému čtenáři) a „Nackt unten Wölfen“, Apitzův román, který je určen zejména dospělým. Vzhledem k tomu, že se diplomová práce autorky Kateřiny Michálkové rovněž zabývá didaktickým zpracováním obou děl s cílem využít je ve výuce, spadá práce částečně do didaktiky nelingvistických disciplín (jedná se zejména o kapitolu 4: „Didaktická adaptace literatury ve výuce německého jazyka“).

V úvodních kapitolách, ve kterých autorka zdůvodňuje výběr tématu a metod, stanovuje dvě hypotézy (zda je zobrazení nacismu v LPDM zpracováno rozdílně v LPDM intencionální a neintencionální) a snaží se v teoretických částech DP toto tvrzení ověřit na základě analýzy příslušných textových ukázek. Rovněž tak pro didaktickou část práce vycházela autorka z hypotézy mezipředmětové využitelnosti tématu „obraz nacismu“ (výuka CJ, dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy) a pro verifikaci volila autorka Kateřina Michálková didaktickou adaptaci textu. V souvislosti s Rámcovými vzdělávacími programy lze autorce připomenout, že tato mezipředmětová návaznost se promítá do „vzdělávacích oblastí“, např. vzdělávací oblast „Člověk a společnost“ integruje dějepis a výchovu k občanství. Doporučovala bych, aby autorka akcentovala ve své analýze nové kurikulární materiály.

~~Kapitola 2 popisuje stav současného výzkumu daného tématu a jeho interpretaci v odborné literatuře, zaměřuje se na LPDM – na dítě jako „konzumenta“ a i jako protagonistu v literárním díle. Dále autorka vybrala ukázky literárních děl týkajících se tématu nacismu a zařadila je do šesti okruhů (díla zachycující: všednodennost v období nacismu, život v ghettu či koncentračním táboře, problémy s překonáváním následků minulosti, pronásledování nevinných, odpor proti nacistickému režimu a válku). Jako podklad pro výčet literárních děl byly tematické okruhy k doporučené četbě pro žáky německých? škol (srov. s.16). Bohužel pramen není uveden v seznamu literatury.~~

V subkapitole 2.3 se diplomantka věnuje filmovým zpracováním této problematiky a prezentuje výběr ukázek německých filmů, které by bylo možné zařadit do výuky. Z hlediska didaktického lze pozitivně hodnotit, že autorka uvádí rovněž tematické zaměření filmů, což vyučujícímu pomůže při orientaci ve výběru vhodné ukázky pro danou vyučovací hodinu. S názvem subkapitoly 2.4 mám určité problémy. Nevím, zda je vhodné v souvislosti s psychikou dítěte užití pojmu „efekt“; spíše bych se přikláněla k použití termínu „působení“, popř. „odraz“ (doporučuji využít pro terminologii odbornou literaturu např. z oblasti vývojové psychologie).

V kapitole 3 se autorka věnuje analýze dvou vybraných děl: „Nackt unter den Wölfen“ a „Als Hitler das rosa Kaninchen stahl“. Lze konstatovat, že zpracování této kapitoly je promyšlené a prokázalo schopnost autorky vyrovnat se v rámci analýzy s úskalími těchto dvou poměrně odlišných románů. Nechybí zde zaujetí autorky tématem a tím i do jisté míry i emotivním přístupem k dané problematice. Za zcela

zásadní považují konfrontaci literárního líčení jak s historickou skutečností, tak s filmovým ztvárněním včetně prezentace názorů českých a německých diváků. Na závěr této kapitoly srovnává diplomantka obě díla a podává informace o osudech dětských hrdinů.

Kapitola 4 je zaměřena didakticky. Daná tematika je zahrnuta jak do výuky cizího/německého jazyka, tak i dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy. Autorka diplomové práce prezentuje žákům román „Als Hitler rosa Kaninchen stahl“ na vybraných ukázkách a volí takové metodické postupy a organizační formy, které mohou žáky zaujmout (skupinová práce, power-pointová prezentace, diskuze...). Domnívám se, že s ohledem na téma, jeho zpracování a postupy volené v rámci jednotlivých sekvencí jsou přiměřené věkové skupině žáků.

Závěr: Diplomantka prokázala schopnost pracovat s odbornou literaturou, adekvátním způsobem verifikovat hypotézy a dospět k určitým zevšeobecněním závěrům.

Uspořádání práce se je logické. Rozsah diplomové práce splňuje základní parametry (95 stran včetně seznamu literatury). Práce je doplněna přílohami. Diplomová práce je psána česky a je doplněna resumé v němčině (cca dvě strany). I přes některé drobné nedostatky formálního charakteru je možné konstatovat, že diplomová práce Kateřiny Michálkové se snaží maximálně o objektivní zjištění, což je patrné zvláště v kapitolách 2 a 3. Rovněž se nebojí formulovat vlastní názory.

Diplomovou práci Kateřiny Michálkové lze hodnotit **celkově pozitivně** a proto je možné doporučit práci k obhajobě.

PaedDr. Dagmar Švermová

V Praze dne 23.8.2009

Posudek oponenta diplomové práce